

RAD ORGANA MPV U TAKTIČKIM VEŽBAMA

Dosadašnje učešće organa MPV u sprovođenju taktičkih vežbi pokazalo je od kolikog je značaja smišljen i konkretan politički i kulturno-zabavni rad, jer je od političkih priprema u mnogome zavisio veći ili manji uspeh samih vežbi. Naime, gde su organi MPV pravilno odabrali najvažnija pitanja iz jedinica i razradili mere za njihovo rešavanje, gde su angažovali i zainteresovali sve ljude, razvili osećanje odgovornosti, podstakli na savestan rad, tu uspesi nisu izostali. I obrnuto, gde toga nije bilo, provlačile su se slabosti, jer su ostale mere, bez političkih, bile nepotpune.

U praksi se, međutim, nailazi na dosta razlika u mišljenjima na koji način i na kojoj osnovi postaviti taj rad, ali su dva karakteristična. Jedno je da rad organa MPV u taktičkim vežbama treba postaviti na osnovu pretpostavki o političkoj situaciji pre vežbe i, naravno, u toku vežbe prema supozicijama, jer se vežbe u dobroj meri i zasnivaju na tim osnovama. Nasuprot tome, po drugom mišljenju rad organa MPV, bez obzira na to što su taktičke vežbe pretežno zasnovane na pretpostavkama, može i treba da bude postavljen što konkretnije, tj. da se zasniva na stvarnom zadatku, pojavama u toku njegovog izvršenja, stvarnim mogućnostima jedinice, kadrovskim, materijalnim, vremenskim uslovima itd. Ta dva mišljenja su opredeljivala i rad organa MPV, odnosno njihovo postavljanje na taktičkim vežbama. Pri tome se pokazalo da je na osnovu pretpostavki veoma teško, čak i nemoguće, organizovati politički rad jer on ne trpi fiktivnosti. Politički rad koji se zasniva na pretpostavkama daleko je od stvarnih potreba, uslova i mogućnosti, pa je, prema tome, neizvodljiv i nekoristan. Šta više, pokazao se štetnim, jer je davanje supozicije o stanju u jedinici, na osnovu izmišljenih podataka, odvlačilo organe MPV od stvarnog stanja i učešća u rešavanju stvarnih problema koji su se normalno javljali tokom priprema ili izvođenja vežbi. Gubilo se iz vida da na politički rad na taktičkim vežbama bitno utiču konkretni uslovi, te da je najbolje kad se njegov sadržaj, organizacija i dr. prilagode upravo tim, konkretnim uslovima.

Zadatak za vežbu, stanje jedinice i razne pojave u toku rada pružaju dovoljno osnova za svestrano angažovanje organa MPV. Bitno je da se stanje vidi, uoče pojave i da se na njih blagovremeno reaguje. Nadalje, na osnovu toka vežbe, uspeha i ostalih činilaca organi MPV preduzimaju i u kasnijem radu odgovarajuće i potrebne političke mere. Korišćenjem, na primer, rezultata vežbi i obrađivanjem pozitivnih primera, može se uspešno uticati i na rešavanje takvih, čisto stručnih pitanja kao što su: tehnika pilotiranja, bombardovanje i gađanje, pronalazak ciljeva, tehnička služba, materijalno obezbeđenje i dr. Na tim pitanjima se, čak, može da-

Iako bolje sagledati pravilnost političkih mera i reagovanja i snalažljivost organa MPV.

To, kao i potreba da komandant kao glavni organizator vežbe odobri i uskladi političke mere sa drugim zadacima dokazuje svu neophodnost učešća organa MPV u organizacijskom procesu i pri donošenju odluka za izvršenje zadataka i da stalno budu u toku izvođenja vežbe, prate sve promene i rezultate kako bi mogli pravovremeno i pravilno politički reagovati.

Iz iznetih razmatranja proizlazi da organi MPV mogu i treba na taktičkim vežbama da organizuju moralno-političko vaspitanje na osnovu zadataka i odluka komandanta, stvarnih uslova i stanja jedinica (materijalnih, kadrovskih, vremenskih i ostalih mogućnosti), bez improvizacije i pretpostavki. Nema nikakve potrebe za posebnim situacijama ili supozicijama o »plavom«, o stanju jedinice u toku izvođenja vežbi. Šta više, rad organa MPV u taktičkim vežbama može da bude realniji nego rad ostalih organa, mada se u dosadašnjoj praksi dešavalo i obrnuto. Organi MPV mora da preduzimaju one političke mere koje su direktno povezane sa izvršenjem zadatka, sa učvršćenjem moralno-političkog stanja jedinica i njene borbene sposobnosti, a nikako nešto odvojeno od toga.

Da bi se organi MPV uspešno uključili u taktičke vežbe, potrebno je konkretnije odrediti mesto, ulogu i način njihovog rada. U stvari, potrebno je objasniti šta posebno karakteriše način rada organa MPV, program i pitanja vaspitnog rada, organizaciju, oblik i metode rada, korišćenje vremena, materijalno obezbeđenje itd. s obzirom na zadatke i uslove na taktičkim vežbama.

CILJEVI I OPŠTI ZADACI

Osnovni cilj rada organa MPV u taktičkim vežbama jeste podizanje političke i moralne svesti i potpuna mobilizacija ljudi da što bolje izvrše zadatak, a u vezi s tim, i preduzimanje konkretnih političkih mera radi potpunog razumevanja zadataka i zainteresovanosti za njegovo uspešno izvršenje. Tu spada i provera političke i moralne svesti u zalaganju i podnošenju posebnih uslova (približno ratnim), koje stvara vežba i uticaja drugih faktora na moral jedinice (teži uslovi stanovanja, veći napori, promene u ishrani, odvojenost starešina od porodice, odnosi, obučenost, materijalna opremljenost itd.). Na osnovu dejstva tih elemenata na pojedince i jedinicu najispravnije je u praksi ceniti kakva je moralna i politička svest i videti da li su vojnici, odnosno starešine zaista spremni i sposobni i moralno čvrsti i da li se s tim može računati u sprovođenju borbenih zadataka u eventualnom ratu. Ako se to ne čini, propušta se odlična prilika da se dođe do na praksi dokazanih ocena čvrstine i stepena borbenog morala jedinice. Cilj političkog rada na taktičkim vežbama jeste i provera znanja iz ranije teoretske nastave i prilagođenosti oblika političkog i kulturno-zabavnog rada borbenim uslovima, jer je to jedan od osnovnih zahteva u obuci i vaspitanju, organizaciji i metodici. Nadalje, cilj je provera sposobnosti organa MPV za dejstvo u komplikovanim situacijama i njihovo dalje uvežbavanje u tome, podizanje na viši nivo njihove sposobnosti u organizovanju i sprovođenju moralno-političkog vaspitanja i kulturno-

zabavnog rada sa vojnicima i starešinama, kao i produbljivanje toga rada, sticanje novih iskustava, iznalaženje pogodnijih sadržaja, formi i metoda.

Sve to podređeno je jedinstvenom cilju da politički organi sa svoje strane doprinesu da svaki pripadnik jedinice što bolje shvati zadatak i da bude moralno-politički potpuno pripremljen za njegovo izvršenje.

KONKRETNI ZADACI I MERE ZA MORALNO-POLITIČKO VASPITANJE

Za konkretnije određivanje zadataka organa MPV na taktičkoj vežbi postoje teškoće zbog obimnosti poslova koji bi se mogli, uglavnom, ovako formulirati: organizacija političkog i vaspitnog rada radi podizanja političke i moralne svesti i znanja, a u prvom redu aktiviranja i mobilizacije postojeće moralne i političke svesti, vaspitanja vojnika i starešina u duhu hrabrosti i patriotizma na osnovama našeg socijalističkog društva i na primerima iz prošlih ratova, narodne revolucije i jedinica naše armije, razvijanja osećanja vojničke časti i dostojanstva, kao i brige o čuvanju vojne tajne, naoružanja i opreme, učvršćenje discipline i priprema ljudstva za savlađivanje i najtežih napora; neprekidan rad na učvršćenju unutrašnjeg jedinstva jedinica i brzo reagovanje na sve štetne pojave koje bi to jedinstvo narušavale; organizovanje stalnog objašnjavanja aktualnih događaja u zemlji i u svetu; obaveštavanje celokupnog sastava o uspesima jedinica u vežbi i iznošenje pozitivnih primera vojnika i starešina iz vlastitih i drugih jedinica; povezivanje sa društveno-političkim organizacijama na terenu i preduzimanje političkih i drugih mera za razvijanje saradnje između jedinica i naroda; organizovanje rasonode i društvenozabavnog života radi jačanja kolektivnog duha i raspoloženja jedinice za izvršenje zadataka; organizovanje saradnje sa organima MPV ostalih jedinica drugih vidova, rodova i službi ako učestvuju u vežbi.

Za izvršenje navedenih zadataka organi MPV treba da predvide i poduzmu sasvim konkretne mere.

Pri organizovanju političkog rada radi podizanja političke svesti, razvijanja patriotizma i vojničkih vrlina, radi boljeg unošenja u situaciju i pravilnijeg shvatanja taktičke vežbe i svog borbenog osposobljavanja korisno je da se vojnici i starešine, pored ostalog, upoznaju sa nekim sličnim zadacima koji su se izvršavali u toku našeg narodnooslobodilačkog rata ili na ranijim vežbama, sa potrebnim poukama. Korisno je takođe da se obrade i neka pitanja opšteg karaktera, kao, na primer, značaj moralnog faktora i inicijative svakog čoveka, zatim značaj discipline, jedinstva, borbenosti i izdržljivosti itd. Posebnu pažnju treba posvetiti političkim merama koje razvijaju budnost i čuvanje vojne tajne u kontaktu sa ljudima, u razgovoru preko sredstava veze, pisama itd. Razumljivo, obrada tih pitanja u toku vežbe ne može da se izvodi kao na nastavi u kasarni, već je najbolje da se štampani tekst dostavlja jedinicama ili emituje preko razglasne stanice i sl.

U cilju potpune mobilizacije i podsticanja ljudstva na vanredna zalaganja i puno angažovanje u izvršavanju zadataka, kao i oživljavanja inicijative svakog pojedinca radi brzog reagovanja na sve štetne pojave koje bi narušavale jedinstvo kolektiva, veoma je pogodno da organi MPV organizuju upoznavanje sastava sa osnovnim zadacima, obavezama i značajem njihovog izvršenja u vežbi. Posebnu ulogu u tome ima isticanje

onih pitanja koja doprinose što potpunijem uživljavanju ljudi u situaciju na taktičkoj vežbi.

Radi sticanja uvida u stanje jedinica, pojave i probleme koji mogu negativno uticati na rad, moral i raspoloženje ljudstva, organi MPV i na taktičkim vežbama treba da obezbede blagovremen uvid u život i rad jedinica, analiziraju stanje i preduzimaju mere radi otklanjanja slabosti. Prilikom analize, razumljivo, naročita pažnja obraća se na reagovanje i ponašanje ljudi u izmenjenim uslovima života i postupke u toku same vežbe, kao na primer: na smeštaj, stanovanje, ishranu, odvojenost od porodice itd.

Da bi objašnjavanje aktuelnih događaja u zemlji i svetu i rezultata postignutih u vežbi, saradnje sa ostalim jedinicama i narodom bili stalni i potpuni, organi MPV treba sve to da prate, da odabiraju najaktuelnija pitanja i njihovu obradu da predvide planom MPV.

Radi razvijanja dobrih odnosa i saradnje jedinica i naroda na terenu gde se taktička vežba izvodi treba se povezati sa društveno-političkim organizacijama na terenu, upoznati se sa stanjem i predvideti potrebne političke mere.

Za saradnju sa organima MPV drugih jedinica potrebno je povezati se sa njima i predvideti način njenog ostvarivanja, kao i mere za razvijanje drugarstva i potrebe za saradnjom između pripadnika jedinica.

Da bi se obezbedila razonoda i društveno-zabavni život potrebno je izraditi planove i organizovati društvene prostorije, priredbe (kulturne i sportske), prikazivanje filmova, rad razglasne stanice, biblioteke, rasturanje štampe itd.

ORGANIZOVANJE, OBLICI I VREME RADA NA MPV

Sprovođenje zadataka i mera MPV radi ostvarenja postavljenih ciljeva traži da se organizacija, oblici i vreme rada prilagode uslovima koje pruža vežba i koji su u izvesnom smislu teži nego u životu u kasarni.

U kasarni se gotovo svi zadaci moralno-političkog vaspitanja sprovode preko formacijskih jedinica u kojima su organizovane nastavne, odnosno debatne grupe. Na čelu svake jedinice su starešine odgovorne i za taj rad. Međutim, u vežbama ta se organizacija ponekad razbija, jedinice se rastresito raspoređuju po manjim grupama i njihovo okupljanje u celinu često nije moguće. U takvim slučajevima organizovanje rada po formacijskim jedinicama ponegde gotovo potpuno otpada. Osnovna jedinica postaje grupa na mestu rasporeda, a pored dosadašnjih osnovnih starešina odgovornih za moralno-političko vaspitanje, pojavljuju se i rukovodioci tih grupa na koje se prenosi deo zadataka.

Na taktičkim vežbama mogu se primeniti skoro svi postojeći oblici rada na MPV. Razumljivo, neki od njih u skladu sa konkretnim uslovima dobijaju u značenju, a neke je veoma teško primeniti te raste i uloga starešine i organa MPV u njihovom odabiranju.

Do sada su sa više ili manje uspeha primenjivani ovi oblici rada: sastanci sa vojnicima, sastanci sa starešinama, zborovi jedinice, razgovori, informisanje, emisije razglasnih stanica, štampa (rasturanje dnevne štampe i izdavanje džepnih i zidnih novina, biltena itd.), film, priredbe (kulturne

i sportske), usmene novine, a ponekad i nastava. Poseban značaj u tom radu dobija lični i neposredni uticaj starešina.

U vežbi se za rad na MPV raspolaže sa veoma malo vremena zbog intenzivnog pripremanja i izvođenja zadatka u svim fazama, što zahteva da se i vreme dobro prouči i oceni koliko se može odrediti za rad na moralno-političkom vaspitanju. Pošto će pri tom najčešće doći do raskoraka između potreba i realnih mogućnosti, na komandama i čitavom starešinskom sastavu ostaje da problem reše uz krajnju elastičnost i inicijativu. Valja imati na umu da se u vežbi samo vreme odmora ne može ni za šta koristiti. Ako je jedinica na logorovanju, onda je 7—8 sati neophodno za odmor, a ostalih 16—17 sati ostaje za razne aktivnosti. U tom okviru, sasvim je sigurno, može se naći i vreme za moralno-političko vaspitanje i kulturno-zabavni rad. To je, razume se, u prvom redu, potpuno slobodno vreme, a zatim i vreme za neke druge zadatke uz čije se rešavanje može politički raditi, na primer, emitovati program preko razglasne stanice. Zatim, u letaćkim jedinicama vreme izvršenja letaćkog zadatka može se koristiti za rad sa tehničkim sastavom koji je tada često manje opterećen, dok se političko vaspitanje letaća može organizovati za vreme pripremanja materijala. Pri tome je bitno da se ne remeti tok vežbe i izvršenje ostalih zadataka.

U stvari, u vežbama je često vrlo teško, a ponekad i nemoguće, unapred odrediti tačan čas za moralno-političko vaspitanje, jer se uvek ne može tačno znati kad će jedinica dobiti zadatak i poći na njegovo izvršenje. Još je teže precizirati vreme za svaku pojedinu jedinicu i grupu, jer dok su, na primer, jedni na izvršenju zadatka (letači), dotle se sa drugima (tehnički sastav) može organizovati politički rad, i obrnuto. Zato je najpogodnije da se tačno određivanje vremena za rad na MPV ostavi nižim jedinicama. Viša jedinica u planu rada može unapred da odredi samo dan i zadatke, a časove može precizirati niža jedinica na sam dan izvođenja moralno-političkog vaspitanja. U praksi će najčešće biti da se vreme za rad na moralno-političkom vaspitanju određuje u toku dana i po pojedinim grupama.

MATERIJALNO OBEZBEĐENJE MPV

Materijalno obezbeđenje predstavlja značajan faktor za uspeh moralno-političkog vaspitanja uopšte, posebno u vežbama. Tu su u pitanju obezbeđenje, priprema, raspored i korišćenje određenih nastavnih pomagala i savremenih tehničkih sredstava (razglasnih stanica, radio-aparata, tranzistora, magnetofona, kino aparatura, muzičkih sredstava, filmova, foto-aparata itd.).

Normama je regulisano koliko kojih sredstava pripada pojedinoj jedinici i dobro je pridržavati se toga i u vežbama. Jer, tako se može proveriti koliko te norme odgovaraju nameni i potrebama. Međutim, ako tih sredstava nema po normama, rad na moralno-političkom vaspitanju može se ipak organizovati, a komande će se, svakako, postarati da nabave sve što treba. U takvim prilikama mnogo će značiti inicijativa i snalažljivost neposrednih starešina. Upravo, neke stvari se mogu efikasno rešiti samo u okviru jedinice u kojoj se sprovodi nastava.

Usled toga što će u vežbama biti malo vremena za politički rad, pored dovođenja u ispravnost i pripreme tehničkih sredstava, veoma se ozbiljno postavlja pitanje pripreme literature prema programu za svaku grupu (knjige, predavanja i sl.), programa vojničkih veselja, logorskih večeri, materijala i sredstava za izdavanje novina, biltena itd., kao i pravlne raspodele svih materijalnih sredstava.

NAČIN I METOD RADA

U pripremnom periodu. Radi političke pripreme jedinica za izvršenje taktičke vežbe, organ MPV bi u pripremnom periodu izvršio analizu stanja, ulazeći u prvom redu u ona pitanja i slabosti koji utiču na uspeh i koje u tom periodu treba otkloniti. Na osnovu toga organ MPV bi predvideo odgovarajuće političko-vaspitne mere čiji je cilj da se ljudstvo podstakne na usavršavanje svojih sposobnosti i otklanjanje nedostataka zapaženih u dotadašnjim fazama obuke, na veće zalaganje, razvijanje inicijative i želje svakog pojedinca da najbolje izvrši zadatak. Koje će to mere biti, njihov sadržaj i oblici, vreme rada i ostalo zavisi od stanja jedinice.

Pored priprema jedinica i ljudstva za sprovođenje taktičke vežbe potrebno je da se i organi MPV pripreme za lično učešće u vežbi. Te pripreme ličnog učešća organa MPV u taktičkoj vežbi obuhvataju, u prvom redu, upoznavanje sa opštim zadatkom, njegovim ciljem, taktičko-metodskom postavkom i opštom zamisli organizatora i rukovodioca vežbe, naravno, ukoliko je u to vreme moguće; pripremu osnovnih podataka za političke mere i plan rada organa MPV; obezbeđenje i raspoređivanje materijalnih sredstava (radio-sredstava, kino aparatura, literature, sredstava za izdavanje startnih novina, biltena, za organizovanje priredbi itd.).

Ove političke pripreme jedinica i lične pripreme organa MPV u periodu do prijema zadatka za taktičku vežbu imaju u sklopu ostalih priprema značajnu ulogu. Ukoliko one ne bi bile dobre i blagovremene, to bi moglo znatno uticati na efikasnost učešća organa MPV u taktičkoj vežbi. Naime, taktička vežba obično traje nekoliko dana, a ponekad i manje, te je tada nemoguće nadoknaditi eventualne propuste u pripremanama a da se to ne odrazi na rad organa MPV na samoj vežbi.

Za pripremu taktičkih vežbi do prijema zadatka ima dosta vremena. Za njih se zna unapred pošto su planirane godišnjim planom obuke. Iskustvo je pokazalo da je dovoljno ako pripreme počnu nedelju-dve pre vežbe, pod uslovom da se to vreme maksimalno iskoristi.

Posle prijema zadatka. Upoznavši se sa zadatkom za vežbu, organ MPV treba da ga najpre pravilno shvati i proračuna vreme kojim raspolaže, a zatim prelazi na procenu pojedinih elemenata situacije i zadržava se na onima koji nisu dovoljno poznati. Tako, na primer, razmatra koje snage izvršavaju zadatak u sadejstvu sa našom jedinicom da bi predvideo način saradnje s njima, a posebno razvijanje drugarstva, i kako organizovati obaveštavanje i obezbeđenje podataka o postignutim rezultatima da bi se s njima još u toku vežbe koristio u političkom radu.

Iz procene vlastite jedinice izvodi zaključak o potrebnim političkim merama, sadržaju, oblicima, vremenu i drugim pitanjima rada na MPV,

jer su mere u tom pogledu znatno uslovljene i stanjem jedinice, sastavom ljudstva, nivoom opštih znanja, tradicijom jedinice, iskustvom, smeštajem, pripremljenošću itd.

Na osnovu procene teritorije predviđaju se političke mere u jedinici i kako ostvariti saradnju sa političkim i drugim organizacijama na terenu i sa narodom uopšte.

Kod procene vremena polazi se od toga koliko ga uopšte ima, pa se utvrđuje koje je vreme moguće koristiti za moralno-političko vaspitanje i slobodne aktivnosti s obzirom na ostale zadatke i to kako za jedinicu u celini, tako i posebno za svaku grupu, zatim kad je za taj rad najpogodnije i šta se sve može uraditi u raspoloživom vremenu.

Tek nakon pravilne procene situacije, na osnovu proverenih i sređenih podataka, organ MPV može doći do predloga o najpogodnijim merama za političko obezbeđenje izvršenja zadatka, koji će izneti komandantu u svom referatu. U kakvoj će formi taj referat podneti zavisi od konkretnih uslova. Najčešće je u praksi dovoljno da se iznese samo predlog, ili, šta više, da se odgovori na pojedina pitanja, jer komandant dobro poznaje stanje u svojoj jedinici. No, radi uvežbavanja organa MPV u sastavljanju referata i predloga, a i zbog toga što vežba stavlja jedinice u uslove koji traže nešto izmenjeni sadržaj i prilagođene forme rada, poželjno je da se sastavlja i referat i predlog.

Kad komandant usvoji referat i predlog organa MPV, odnosno kad donese odluku, taj se predlog razrađuje i oformljuju dokumenta vezana za organizovanje i sprovođenje moralno-političkog vaspitanja na vežbi. Tu spadaju: plan rada organa MPV u vezi sa vežbom, direktiva nižim jedinicama za rad na MPV, plan moralno-političkog vaspitanja prištapskih jedinica, plan i program rada doma, plan izdavanja startnih novina, biltena itd., kao i nabavke i raspodele štampe, plan i program razglasne stanice sa šemom ozvučavanja, plan mera i saradnje na terenu sa skicom mesnih ustanova i plan saradnje sa organima MPV jedinica drugih vidova, rodova i službi.

Svi ti planovi mogu se izraditi za sve vreme trajanja vežbe, s tim što se mogu i menjati, ako se bitno izmene uslovi za rad. Ako nema dovoljno vremena, rade se samo najnužniji. U nižim jedinicama oni su, po pravilu, mnogo kraći jer se mnoga pitanja mogu neposredno i usmeno regulisati.

S obzirom na značaj nekih najvažnijih dokumenata iznosimo ukratko i njihov sadržaj.

Plan rada organa MPV može da obuhvati: izradu i dostavljanje direktive nižim jedinicama, izradu plana MPV prištapskih jedinica, izradu i raspored materijalnih i novčanih sredstava, izradu plana za organizovanje saradnje sa organima MPV jedinica drugih vidova, rodova i službi, izradu plana saradnje na terenu, organizovanje svakodnevnog izveštavanja o pojavama u jedinicama i rezultatima u izvođenju vežbe, organizovanje izdavanja biltena, startnih novina, vesti, snabdevanja dnevnom štampom i pisanja parola, organizovanje rada razglasne stanice, organizovanje kulturno-zabavnog rada itd.

Direktiva za rad na MPV za niže jedinice može da sadrži: cilj učešća i zadatke organa MPV u vežbi, zahtev da se političkim radom upozna ljudstvo u potrebnj meri sa zadatkom, da se preduzmu mere za otkla-

njanje negativnih pojava, da se organizuje stalno informisanje ljudstva o uspesima jedinica i pojedinaca, kulturno-zabavni rad, rad na terenu itd.

Plan kulturno-zabavnog rada obuhvata rad društvenih prostorija i biblioteka, organizovanje priredbi, zabave, sportskih takmičenja, prikazivanja filmova itd.

U toku izvođenja vežbe. Početak vežbe je vreme kad počinje i izvršenje svih naređenja, planova i zadataka, a samim tim i planova moralno-političkog vaspitanja i kulturno-zabavnog rada. Sve što se do sada postavilo i organizovalo počinje da se pretvara u stvarnost.

Osnovni zadatak komandi i organa MPV u njima u tom momentu je da neprekidnim praćenjem situacije stiču uvid u rad i ostvarenje planova, kako bi intervencijom u najpogodnijem trenutku uticali da to bude što potpunije i što boljeg karaktera, da se isprave eventualni propusti u organizovanju i planiranju rada, u razmeštaju i korišćenju materijalnih sredstava itd. Radi što boljeg uvida u funkcionisanje organizacije i izvršenje planiranih zadataka, organ MPV dužan je da izvrši kontrolu i održava vezu sa nižim organima MPV i izučava njihove izveštaje. Tako će najlakše i najbrže sagledati ono što se u praksi pokazalo kao slabo, dopunjavati planove, ispravljati greške i razvijati ono što se u praksi istaklo kao dobro. Zatim, blagovremeno će uočiti i temeljitije pratiti pojave koje se nisu mogle predvideti, reagovati na njih i preduzimati odgovarajuće političke mere. Pored toga organi MPV moraju u toku vežbe da učestvuju u svim važnijim referisanjima i izdavanju zadataka. Na tim referisanjima organ MPV može, pored upoznavanja sa tokom vežbe, rezultatima i novim zadacima, izneti svoja zapažanja i sugestije koje mogu mnogo pomoći ostalim organima komande, starešinama potčinjenih i viših jedinica za rukovođenje i vaspitni rad. Zbog toga su prisustvo organa MPV na referisanju i odgovarajuće informisanje vrlo korisni.

Takvim radom organ MPV stalno je u toku vežbe, prati svaku izmenu situacije, te na osnovu toga i postignutih rezultata u izvršenju zadataka može preduzeti blagovremeno najadekvatnije političke mere i odrediti kako da se sprovedu u život.

ANALIZA MORALNO-POLITIČKOG VASPITANJA U TAKTIČKOJ VEŽBI

Svaki izvršeni zadatak, pa i taktička vežba, zahteva da se na njega kritički osvrne i izvuku pouke u pogledu sadržaja, organizacije, oblika rada, materijalnog i drugog obezbeđenja, funkcionisanja organizacije, kadra, njegove sposobnosti itd. Takva pitanja postavljaju se gotovo u svakoj analizi, pa i u analizi rada organa MPV u taktičkim vežbama.

Sa stanovišta rada na MPV, vežba se analizira, pre svega, da bi se sagledalo kako su izvršeni postavljeni zadaci političkog i kulturno-zabavnog rada i kako se to odrazilo na izvršenje opšteg zadatka. Analizira se ispravnost sadržaja i celishodnost organizacije, oblika i metoda rada, utvrđuje šta je bilo slabo, a šta dobro, i na koji način iskustva koristiti u narednim vežbama. Korisno je da se osvrne na rezultate ranijeg političkog rada, tj. kako je taj rad uticao na držanje jedinice u vežbi, kao i da se oblici i metodi političkog i kulturno-zabavnog rada proanaliziraju sa stanovišta prilagođenosti borbenim uslovima.

Jedan od bitnih ciljeva analize je da se dođe do zaključka da li su vojnici, odnosno starešine, sposobni i moralno čvrsti u sprovođenju zadataka u vežbi i da li se može na to računati i u sprovođenju borbenih zadataka u eventualnom ratu. Isto tako se ceni rad političkih organa u organizovanju i sprovođenju moralno-političkog vaspitanja i kulturno-zabavnog rada sa vojnicima i starešinama, koliko su sposobni za dejstvo u situacijama koje stvara vežba, kako su se snalazili i reagovali u pojedinim momentima itd.

Poseban značaj ima osvrt kako su komandanti delovali na jačanje borbenog morala jedinica i pojedinaca. Nepravilna je praksa na koju se ponekad nailazi da se rad starešina u vežbi ocenjuje pozitivno samo po pravilnosti taktičkih rešenja, bez obzira na to jesu li vodili dovoljno računa i brinuli se o moralu svoje jedinice.

Tako sprovedena analiza neobično je korisna kao mera i kao iskustvo za dalje usavršavanje rukovođenja uopšte, a zatim sadržaja, organizacije, oblika i metoda moralno-političkog vaspitanja i kulturno-zabavnog rada kako na vežbama, tako i u celokupnom vaspitnom radu u jedinici. Zato je veoma korisno da se prikupe i sačuvaju sva pismena dokumenta iz kojih se vidi kako su moralno-političko vaspitanje i kulturno-zabavni rad bili postavljeni i sprovedeni, pa se od njih oformljuje elaborat o učešću organa MPV u vežbi. Takođe je dobra i preporučljiva praksa da se u toku vežbe pribeleži sve što se uoči i što kao iskustvo može da se koristi u kasnijem radu.

Analiza rada na moralno-političkom vaspitanju u vežbama organizuje se na svim stepenima. Pri tome valja imati u vidu da se tek na osnovu analize nižih organa i ostalih dokumenata može izvršiti dobra i potpuna analiza u višoj komandi.

Neophodno je da se o svim tim analizama ostavi pismeni trag, naročito obrađujući ona pitanja koja se mogu koristiti kao pozitivna ili negativna iskustva. Ako se tako radi, stečena iskustva u prethodnim vežbama moći će se najkorisnije i najpotpunije primeniti u narednim i obezbediti stalan napredak u radu na moralno-političkom vaspitanju.

Pukovnik

Miloš CRNOBRNJA